

Ali smo zamudniki in zakaj smo?

V času vstopanja v zvezo evropskih držav je bila Slovenija dobra učenka. Na pragu zrelostnega izpita pa smo nove in drugačne možnosti potisnili v stare kolesnice. Tako danes 90 odstotkov kohezijskih sredstev, ki naj bi jih namenjali strukturnim spremembam in razvoju, zakopavamo v zemljo in zidamo v infrastrukturne objekte. Namesto da bi pogačo enakomerno razrezali med razvijanje človeških sposobnosti, spodbujanje novih gospodarskih dejavnosti po meri današnjega časa in že omenjeno prostorsko infrastrukturo.

Takšna delitev je slaba iz najmanj dveh razlogov. Prvi je, da povzroča podhranjenost tistih stebrov, na katerih je edino mogoče graditi prihodnost, ob čemer pa postavlja sodobne Potemkinove vasi, ki so predvsem lepe in drage podobe družbe izobilja, njihova koristnost in potrebnost pa je danes vsaj dvomljiva. Hkrati so še dvorezen meč, saj ustvarjajo iluzijo in kasneje razvado, da tehnologija lahko reši vse naše težave: brez skrbi proizvajajmo proizvode in storitve, saj nam bodo vsakršni čistilni kolosi napravili to Zemljo spet zdravo in snažno.

In zakaj smo se ujeli v ta začarani krog? Pomemben del krivde leži v političnem sistemu, ki županom, predstavnikom in vodjem vse manjših lokalnih skupnosti, daje vse več moči na občinski, regionalni in državni ravni. Na državni ravni so kot poslanci zakonodajalci, na regionalni ravni prav tako sestavljajo o vsem odločujoči svet regij, na občinski ravni pa so lokalni prvaki. Da bi to ostali tudi po naslednjih volitvah, regionalne programe in državno politiko jemljejo kot shrambo, iz katere je dovoljeno vzeti skoraj vse, vsekakor pa čim več.

Funkcija župana je zelo pomembna, sedanja ureditev, ki v isti kozarec stoči, kar ne sodi skupaj – zakonodajne in izvršilne naloge, celovite premisleke o naši jutrišnji skupnosti in lokalistično gledanje ter z njim povezano lobistično delovanje – pa je druga plat tega nevarnega koktajla. Bogato namreč gnoji prepričanje, da so stvari nespremenljive in se zato ničesar ne da predrugačiti, ustvarja malodušje in topi aktivnost ter svežo ustvarjalnost.

Tomo Garantini, predsednik Združenja slovenskih regionalnih razvojnih agencij